

A - 94793

TIIGI-ROOLINNU PESITSEMISEST PÄRNU RANNAS.

ON THE NESTING OF *ACROCEPHALUS SCIRPACEUS* (HERM.)
ON THE PÄRNU SEASHORE

A. M a n g.

Ornitoloogilisel uuringuil Pärnus 1934. ja 1936. a. suvel õnnestus mul avastada tiigi-roolinnu, *Acrocephalus s. scirpaceus* (Herm.) pesitsemist Pärnu rannas, mis on teiseks teadaolevaks pesitsuskohaks Eestis praegusel ajal.

Selle linnu esimene pesa leiti meilt 1870. a. Nehatu järve rootihnikust, Matsalu lahest lõuna pool, Hoyningen-Huene (1874. a.) poolt.

1934. a. stud. E. Sits¹ 28. VI 34. avastas selle värblinnulise valmisehitatud, kuid veel munadeta pesa Matsalu lahe lõunasopi roostikust, Äärenurga ranniku lähedalt, millega tegi 64-aastase vaheaja järel kindlaks liigi esinemise meil. 1935. a. suvel luges hr. Sits siin ühtekokku 10 laulvat isast.

1934. a. teatas mulle Pärnus kohalik lindudesõber hr. A. Kaabus, et ta on leidnud sealse supelranna roostikust „mingisuguse roolinnu“ pesa. 25. juunil läksin leidjaga koos linna mudaravila taha mere-randa hõredavõitu roostiku-tukka. Saime seal paarikümne cm sügavuses vees liikuda mõni samm, kui meie ees seisis väike süvalohuline linnupesa, hõljudes roovarte vahel üles-alla.

Pesa tuletas üldjoonis meelde rästas-roolinnu oma. Pesa aset-

37877537

ses roostiku serval, hõredamas kohas, ja oli põimitud läbi 5 roovarre. Veepinnast asetses ta 90 cm kõrgemal.

Suuruselt oli see rästas-roolinnu omast ligi poole väiksem, ja palju hoolsama ning korrapärasema ehitusega. Ehitusmaterjaliks oli peeni, kuivanud heina- ja rookõrssi. Rohkesti leidus pesaaineses ka rooõisikuid. Pesa sisaldas 3 värsket muna. Lindu ennast ei õnnestunud mul näha, kuigi varitsesin teda pesa lähikonnas ligi tund aega.

1. juulil võtsin ette uue pesa küllastamise. Mõni meeter pesa juurest ilmus äkki mu ligidale väike, halli selja ja rooste-kollaka alapoolega roolind. Vilksalt hüppas ta ühelt roovarrelt teisemale, lastes kuuldavale seejuures oma õrna laulu. Pesas leidus seekord 5 muna. Lind oli asunud äsja hauduma.

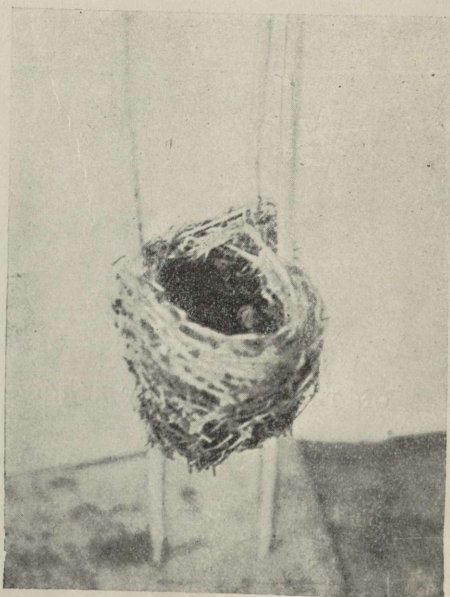
Kollekteerisin kurnast 2 muna, mis asetsevad minu erakogus. Nende põhivärvus on rohekas-hall, millel on tumedamad rohekas-pruunid lai-medamad rohekas-pruunustjad täpid. Laigud annavad munakoorele marmoreeritud ilme. Suuruselt on munad $19,5 \times 14$ mm ja koor raskuselt 90 mg.

1936. a. viibides roostiku lähedal ühel vaikselt juuniõhtul, kuulsin tiigi-roolinnu laulu samast roostiku-tukast. Õhtuvaikus ja roosahinas kostis laul õige kõlavana ja meloodilisena.

28. VI 36. võtsin roostiku 78. joon. Tiigi-roolinnu pesa Pärnu rannast 28. VI 36. järele põhjalikule läbivaatamisele. Peagi leidsin tema pesa. Seda aitas mulle leida pesaomanik, kes teatas endast oma vaikselauluga.

Ka see pesa asetses hõredamas roostikus, ja peaaegu samas kohas, kus eelmine. Punutud oli see nüüd 3 roovarre vahele, ning asetses veepinnast 63 cm kõrgusel. Ehituselt oli ta pisut harvem ja nõrgem. Pesamaterjaliks oli tarvitatud samu aineid, veidi rikkalikumalt leidus selles aga rooõisikuid. Kurn koosnes 5-st tugevasti hautatud munast. Pesa asetseb minu kogus (vt. 78. joon.), munadest õnnestus säilitada vaid ühte².

Et minu poolt avastatud pesad kuuluvad tiigi-roolinnule, seda konstateeris minu materjali järgi stud. E. Sits. Peale selle õnnestus

Autori foto.

28. VI 36. võtsin roostiku 78. joon. Tiigi-roolinnu pesa Pärnu rannast 28. VI 36.

mul neid veel, hr. Sits'i lahke kaasabiga, võrrelda Hoyningen-Huene materjaliga Tallinna Provintsiaalmuuseumis. Minu poolt leitud pesad ja munad sarnanesid viimase materjaliga täiesti.

¹ E. Sits. Kahe huvitava linnu leiust Eestis, „Loodusuurijate Seltsi Aruanded“ XLII, 1—2.

² Toimetuse märkus: Tõendusainese kogumine kaavikute ja munade kujul on meie ornitoloogilises uuringus looduskaitse mõttes õigustatud vaid üldsusele tähtsate teaduslike probleemide lahendamisel, kui välisvaatlustest seks ei piisa, ja juhul, kui tõenduseks emplar meie avalikkudes muuseumides puudub. Ülikooli zoologiamuuseumis asetseb ülalmainitud tiigi-roolinnu stud. E. Sits'i poolt kogutud ja kingitud pesa.

Kollekteerimiseks on vajalik Põllutöoministeeriumi luba, kes seda annab ülikooli zoologiasstituudi ettepanekul.

S u m m a r y.

In the Summers of 1934 and 1935 the author succeeded in discovering a new nesting place of *Acrocephalus scirpaceus* (Herm.) on the seashore at Pärnu. It is the third find of its kind in Estonia.

On June 25, 1934, the author found a nest with three eggs in the reeds near the Pärnu beach. On July 1 there were already 5 eggs in the nest. The author contrived to see the bird and hear it sing.

On June 28, 1936, the author again found a nest in the same place, in which there were 5 eggs (Fig. 78).

A
94793

Äratrükk „Eesti Loodusest“ nr. 4, 1936.

K. Mattieseni trükkikoda o.-ü., Tartu 1937.